

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för socialt arbete

4SA376 Grundläggande psykoterapiutbildning i familjeterapi på systemteoretisk/interaktionistisk grund, 45 högskolepoäng

4SA376 Basic Systems- Theoretical and Interactionist Psychotherapy Training in Family Therapy, 45 credits

Huvudområde

Socialt arbete

Ämnesgrupp

Socialt arbete och social omsorg

Nivå

Avancerad nivå

Fördjupning

A1N

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för samhällsvetenskap 2020-06-10

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2021

Förkunskaper

Grundläggande behörighet för studier på avancerad nivå samt särskild behörighet krävs att den sökande uppfyller samtliga krav nedan.

1. Socionomexamen eller likartad utbildning motsvarande kandidatnivå sjuksköterskeexamen med specialisering i psykiatri, psykologexamen eller läkarexamen. Även sjukgymnast, arbetsterapeut, logoped, specialpedagog, eller specialistsjuksköterska kan bedömas som behörig under förutsättning att den sökande har 30 hp i psykologi eller psykiatri.
2. Har minst 2 års yrkeserfarenhet av professionell människovårdande inriktning efter yrkesexamen. Anställningen ska ha omfattat minst 50 procent av en anställning.
3. Under utbildningstiden har arbetsuppgifter på arbetsplatsen, annat än i egen verksamhet, som innebär kontinuerliga patient/klientkontakter. Detta innebär att den sökande under kurstiden ska ha sådana terapeutiska uppgifter på arbetsplatsen som kan utgöra underlag för meningsfull handledning inom vald inriktning. Dessa arbetsuppgifter ska skriftligen intygas av arbetsgivaren. Anställningen ska motsvara minst 50 procent motsvarande en heltidsanställning och fortgå under hela utbildningstiden.

Mål

Syftet med kursen är att utveckla och förstärka studentens kunskaper utifrån familjeterapeutisk systemteoretisk/interaktionistisk grund och förmåga att bedriva familjebehandlingsarbete.

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

Delkurs 1: Teori och metod (22,5 högskolepoäng)

- Redogöra för och diskutera centrala teorier och metoder inom området familjeterapi på systemteoretisk och interaktionistisk grund
- Redogöra för och diskutera centrala teorier och modeller för beskrivning av dysfunktionella tillstånd och svårigheter utifrån ett familjeterapeutiskt perspektiv
- Kritiskt reflektera kring teorier, interventioner och dess tillämpningsområden

Delkurs 2:Handledning (15 högskolepoäng)

- Arbeta målinriktat tillsammans med klienter i enlighet med uppgett terapeutiskt schema
- Omsätta sin kunskap om olika familjeterapeutiska teorier och modeller i det psykoterapeutiska arbetet med familjer
- Motta handledning i en psykoterapeutisk kontext och under handledning kunna bedriva systemteoretisk/interaktionistisk familjeterapi
- Behärska ett professionellt bemötande och förhållningssätt gentemot familjer
- Kritiskt reflektera över sitt eget förhållningssätt i terapisituationen samt inta ett psykoterapeutiskt förhållningssätt i sin yrkesroll

Delkurs 3: Aktuell forskning och vetenskapsteori (7,5 högskolepoäng)

- Redogöra för och inta ett kritiskt reflekterande förhållningssätt med utgångspunkt från vetenskapsteori och aktuell forskning inom området

Innehåll

Delkurs 1: Teori och metod (22,5 högskolepoäng)

Delkursen innehåller i huvudsak en genomgång av metoder och centrala teorier inom området systemteoretisk och interaktionistisk familjeterapi samt studier av terapeutiska interventioner och förhållningssätt. Delkursen ger också kunskaper om utvecklingspsykologi och anknytningsteori. Inom delkursen ges också en genomgång av centrala teorier och modeller för beskrivning och förklaring av processer i dysfunktionella familjer. Familjers olika utvecklingsfaser studeras utifrån ett systemteoretiskt/interaktionistiskt perspektiv.

Delkurs 2:Handledning (15 högskolepoäng)

Handledningen löper parallellt med föreläsningar under två terminer och genomförs i grupp om 6-8 deltagare och omfattar 120 timmar. Varje student ska under handledningen presentera minst tre familjer med olika problematik som de arbetar med i sin praktiska verksamhet. En av familjerna ska innehålla behandling där barn under 18 år är klient/patient. Handledningen sker endast via videospelade terapisessioner. Handledaren är examinerande lärare. Studenten ska vid varje handledning presentera ett skriftligt protokoll över områden som är aktuella för handledningstillfället.

Delkurs 3: Aktuell forskning och vetenskapsteori (7,5 högskolepoäng).

Den tredje delkursen fokuserar på aktuell forskning samt vetenskapsteori och

vetenskaplig metod i förhållande till familjeterapeutisk forskning. Den behandlar också lagar och etiska regler som styr klinisk verksamhet, handledning, dokumentationsformer och forskningsarbete.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, metodträning, litteraturseminarier och handledning. Undervisningen bygger på aktivt deltagande i föreläsningar, seminarier och klientarbete. Deltagande i 120 timmar handledning är obligatorisk. Frånvaro från enstaka tillfällen kompenseras i samråd med kursansvarig.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs 1: Teori och metod

Delkurs 1 innehåller två skriftliga examinationsuppgifter, A och B. Uppgift A examineras med 15 högskolepoäng under termin 1 och uppgift B examineras med 7,5 högskolepoäng under termin 2. Förutom skriftlig inlämning redovisas uppgift A och B muntligt vid ett seminarium. Båda uppgifterna för förlagda till slutet av respektive termin.

Delkursen omfattar 22,5 högskolepoäng och bedöms med betyget Underkänd, Godkänd och Väl godkänd. För betyget Godkänd ska de förväntade målen vara uppnådda. För Väl godkänd på delkurs 1 krävs betyget Väl godkänd på både uppgift A och B.

Delkurs 2: Handledning

Studenten ska delta i handledning i grupp om 6-8 deltagare omfattande 120 timmar, samt presentera egna inspelade familjesamtal i 3 familjer.

Delkursen omfattar 15 högskolepoäng och bedöms med betyget Underkänd eller Godkänd.

Delkurs 3: Aktuell forskning och vetenskapsteori

Delkurs tre examineras genom skriftlig självständigt arbete, uppgift C. Delkursen omfattar 7,5 högskolepoäng. Förutom skriftlig inlämning redovisas uppgift C muntligt vid ett seminarium. Uppgiften bedöms med betyget Underkänd, Godkänd och Väl Godkänd.

För att få betyget Godkänd på hel kurs krävs betyget Godkänd på samtliga delkurser. För att få betyg Väl godkänd krävs betyget Väl Godkänd på delkurs 1 och 3, samt Godkänd på delkurs 2.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis

överensstämmer med innehållet: Kursen överlappar 4SA375 Familjeterapeutisk kurs på systemisk/interaktionistisk grund (steg 1), 45 högskolepoäng.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Delkurs 1

Andersen, Tom (2011). *Reflekterande processer: Samtal och samtal om samtalen*. Stockholm: Studentlitteratur, (237 s). ISBN 9789144075563.

Broberg, Anders (2006). *Anknytningsteori: betydelsen av nära känslomässiga relationer*. 1. utg. Stockholm: Natur och kultur, (364 s). ISBN: 9127109755.

Diamond, Guy S., Diamond, Gary M. & Levy, Suzanne A. (2015). *Anknytningsbaserad familjeterapi för deprimerade ungdomar*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur, (354 s). ISBN: 9789144102733.

Hansson, Kjell & Cederblad, Marianne. (1995). Salutogen familjeterapi. *Fokus på familjen*. Nr 1, s. 3-18.

Havnesköld, Leif & Mothander Risholm Pia (2009). *Utvecklingspsykologi*. Malmö: Liber, (384 s). ISBN 9789147093380.

Johnsen, Astri & Torsteinsson, Vigdis Wie (2012). *Lärobok i familjeterapi*. Lund: Studentlitteratur, (387 s). ISBN 9789144091730.

Johnson, Sue (2020). *Anknytning i praktiken. Emotionellt fokuserad terapi med individer, par och familjer*. Lund. Studentlitteratur. ISBN 9789144133737

McGoldrick, Monica (2011). *The Genogram Journey - Reconnecting with Your Family*. Norton & Co, (384 s). ISBN: 9780393706277.

Minuchin, Salvador, Nichols P Michael & Lee, Wai Yung (2006). *Assessing Families and Couples*. Boston: Pearson, (224 s). ISBN 9780205470129.

Minuchin, Salvador, Reiter, Michael, Borda, Charmine & Walker, Sarah A. (2013). *The Craft of Family Therapy. Challenging Certainties*. New York. Routledge, (248 s). ISBN 9780415708128

Nichols P Michael (2013). *The Essentials of Family Therapy*. Boston. Pearson, (336 s). ISBN 9780205956166.

Olson, Hardy & Petitt, Bill (2013). *Om svar anhålles!: En bok om interaktionistiskt förändringsarbete: Teori och analys*. Lund: Studentlitteratur, (416 s). ISBN 9789144090689.

Tomm, Karl (2013). *Systemisk intervjuteknik av det terapeutiska samtalet*. Lund: Studentlitteratur, (182 s). ISBN 9789144096063.

Vetere, Arlene & Dowling, Emilia (2005). *Narrative Therapies with Children and Their Families*. London: Brunner- Routledge, (336 s). ISBN 9781583918272.

Wampold, Bruce E. (2012). *Psykoterapins grunder: en introduktion till teori och praktik*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur, (150 s). ISBN: 9789144077604.

Walsh, Froma (2011). *Strengthening Family Resilience*. NY: Guilford Publications, (384 s). ISBN 9781462503315.

Weber, Timothy, McKeever, James & McDaniel, Susan (1985). A Beginner's Guide to the Problem-Oriented First Family Interview. *Family Process*, vol 24, sid 357-364

White, Michael (2012). *Kartor över narrativ praktik*. Stockholm: Studentlitteratur, (275 s). ISBN 9789144085333.

Delkurs 3

Meeuwisse, Anna, Swärd, Hans, Eliasson-Lappalainen, Rosmari, Jacobsson Katarina (2015). *Forskningsmetodik för socialvetare*. Natur och Kultur, (258 s). ISBN 978127143739.

Philips, Björn & Holmqvist, Rolf (red). (2008). *Vad är verksamt i psykoterapi?* Stockholm: Liber, (280 s). ISBN 9789147084418.

Sverne Arvill, Ebba, Hjelm, Åke, Sääf, Christina & Johnsson, Lars-Åke (2012). *Etik och juridik för psykologer och psykoterapeuter*. Lund: Studentlitteratur AB, (346 s). ISBN 9789144075433.

Thurén, Torsten (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare*. Stockholm: Liber, (184 s). ISBN 9789147086511.

Artiklar

Ytterligare artiklar ca 50 sidor kan tillkomma.